

ČESKÁ VAKCINOLOGICKÁ
SPOLEČNOST ČLS JEP

Doporučení České vakcinologické společnosti ČLS JEP k očkování proti chřipce

21. 9. 2020

Chřipka je infekční onemocnění dýchacích cest způsobující vysokou morbiditu a mortalitu. Každoročně je viry chřipky infikováno 5-15 % obyvatel. Nejvyšší mortalitu, riziko rozvoje komplikací a hospitalizace mají senioři a osoby jakéhokoli věku s různými chronickými onemocněními. Vysoké riziko rozvoje komplikací a hospitalizace mají také děti do 5 let věku. V dětských věkových skupinách bývá hlášena také nejvyšší incidence chřipky. Každoročně se nakazí až 20 % dětí, které se významně uplatňují v přenosu chřipkových virů v populaci. V České republice každoročně umírají v důsledku chřipky stovky až více než tisíc lidí, nejčastěji ve vyšších věkových skupinách. Ojedinele dochází i k úmrtí v dětském věku. Riziko rozvoje komplikací i úmrtí ve všech věkových skupinách zvyšuje přítomnost chronických onemocnění. Nemocný je ohrožen jak vlastním klinickým průběhem chřipky, tak dekompenzací chronických onemocnění. Zemřít ale mohou dospělí i děti bez přítomnosti rizikových faktorů. Vakcinace proti chřipce snižuje u očkovaného riziko onemocnění chřipkou a riziko rozvoje komplikací včetně úmrtí. Nepřímým efektem může očkování částečně chránit i blízké rizikové kontakty očkovaného.

Česká vakcinologická společnost doporučuje očkovat zejména tyto osoby:

1. Dospělé ve věku 65 let a více
2. Děti ve věku 6 měsíců až 5 let
3. Všechny osoby bez ohledu na věk (děti i dospělí), které mají faktory zvyšující riziko komplikovaného průběhu chřipky. K rizikovým faktorům patří tato onemocnění:
 - a. Chronická onemocnění plic a dýchacích cest, včetně bronchiálního astmatu a poruch respiračních funkcí (průdušek a plic, např. po poranění mozku, míchy, v důsledku křečových stavů nebo dalších neurologických či svalových poruch)
 - b. Chronická onemocnění srdce a cév
 - c. Chronická neurologická onemocnění, včetně epilepsie, dětské mozkové obrny, neuromuskulárních a neurodegenerativních onemocnění
 - d. Primární a sekundární poruchy imunity, včetně onkologických onemocnění, autoimunitních onemocnění a imunosupresivní terapie
 - e. Chronická onemocnění ledvin, včetně nefrotického syndromu a chronického renálního selhání
 - f. Chronická onemocnění jater
 - g. Chronická metabolická onemocnění, včetně diabetes mellitus
4. Těhotné ženy v kterékoliv fázi těhotenství a ženy, které plánují těhotenství během chřipkové sezóny (cílem je ochrana těhotné ženy a ochrana kojence v prvních měsících života, kdy nemůže být sám očkován)
5. Všechny zdravotníky (cílem je ochrana zdravotníků při výkonu jejich povolání a současně ochrana pacientů, kteří jsou v jejich péči a mnohdy mají rizikové faktory zvyšující riziko komplikovaného průběhu chřipky)
6. Klienti a zaměstnanci zařízení sociální péče, dlouhodobé lůžkové péče, domovů pro seniory, domovů pro osoby se zdravotním postižením, domovů se zvláštním režimem a podobných zařízení

ČESKÁ VAKCINOLOGICKÁ SPOLEČNOST ČLS JEP

7. Ostatní osoby (včetně dětí), které jsou v blízkém kontaktu s jedinci uvedenými v bodech 1-4 (zejména osoby žijící ve stejné domácnosti, zdravotníci, učitelé a vychovatelé)
8. Ostatní osoby, které nepatří do skupin 1-7, ale které pro sebe nebo své dítě chtějí snížit riziko onemocnění chřipkou

Termín očkování a počet dávek

Očkování proti chřipce se z důvodů změn cirkulujících kmenů chřipky a poklesu postvakcinační imunity doporučuje provádět každoročně.

- Děti, které jsou mladší než 9 let a nebyly v minulosti proti chřipce očkovány, se očkují 2 dávkami v minimálním intervalu 4 týdnů mezi dávkami.
- Všichni ostatní (děti i dospělí) se očkují 1 dávkou.
- Všechny děti se očkují plnou dávkou (0,5 ml) pokud SPC vakcíny nestanovuje jinak.

Ideální dobou k očkování je říjen – prosinec. Cílem je zachovat optimální účinnost vakcíny proti chřipce po celou dobu trvání chřipkové epidemie. V případě aktuální mimořádné epidemiologické situace v roce 2020 se doporučuje zahájit očkování pro sezónu 2020/2021 již v září, ihned po zajištění a dostupnosti očkovacích látek s cílem dosažení co nejvyšší proočkovanosti. Zejména u dětí, kde lze očekávat začátek cirkulace chřipkových virů již v měsících listopad a prosinec, je vhodné očkovat co nejdříve. Pozdní zahájení očkování proti chřipce v sezóně 2020/2021 zvyšuje riziko snížené adherence k očkování z důvodu narůstajícího množství nařízených karanténních nebo izolačních opatření v rámci probíhající epidemie covid-19. Děti a dospělí, u nichž očkování neproběhlo ani do konce prosince, je možné očkovat i později. Imunitní odpověď po očkování u starších osob je modifikovaná a může být kratší, proto zejména u těchto osob může být očkování v pozdějším období přínosné. Očkovat proti chřipce je možné současně s jakoukoli jinou vakcínou.

Očkovat proti chřipce je možné provádět bez omezení i v současné epidemiologické situaci v souvislosti covid-19. Není nutné se očkování obávat, ani není nutné ho odkládat. Očkování se doporučuje důsledně plánovat v jiných ordinačních hodinách, než pro akutně nemocné pacienty, aby nedocházelo ke kontaktu zdravých a nemocných. Očkování se neprovádí u osob, které jsou v karanténě nebo izolaci pro onemocnění covid-19 nebo mají zvýšenou tělesnou teplotu a příznaky akutního onemocnění. Případná nepoznaná inkubační doba onemocnění covid-19 u osoby bez klinických známek onemocnění není kontraindikací očkování.

Očkování proti chřipce u pracovníků ve zdravotnictví a v sociálních službách přináší kromě individuální ochrany jednotlivce a jeho okolí, také významné snížení rizika absence těchto pracovníků v případě onemocnění chřipkou v době očekávané zvýšené zátěže zdravotnictví a sociálních služeb epidemií covid-19.